

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 5T/46/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112010499
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Kačáni
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2018:1112010499.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v senáte zloženom z predsedu Mgr. Michala Kačániho a prísediacich Emílie Opavskej a Ing. Edity Sobolovičovej, v trestnej veci vedenej proti obžalovanému N.. X.. U. Q., P.. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.03.2018 v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný:
N.. X.. U. Q., P.. nar. XX.XX.XXXX C. H. Q., trvale bytom D. - Q., dôchodca,

s a u z n á v a v i n n ý m , ž e

dňa 11.01.2012 asi o 06.30 hod. v izbe rodinného domu na Vrančovičovej ulici č. 77 v Bratislave, v stave prudkého afektu veľmi silnej intenzity, ktorý bol zapríčinený kulmináciou negatívnych emócií vyplývajúcich z dlhodobého konfliktného spolužitia so svojou manželkou X.. S. Q., R.. XX.XX.XXXX, ňou vyvolávaného, prejavujúceho sa verbálnymi aj fyzickými útokmi na osobu obžalovaného, ponižovaním a dehonestovaním jeho osoby, so zámerom spôsobiť smrť napadol svoju manželku X.. S. Q. a to tak, že po predchádzajúcej slovnej hádke, plochou stranou vázy v ónyxového kameňa výšky 145 mm o váhe 2675 g najmenej dvakrát, bez predchádzajúcej výstrahy, vysokou intenzitou, približne na rovnaké miesto na čelovotemenej oblasti hlavy udrel na posteli spiacu manželku X.. S. Q., R.. XX.XX.XXXX, pričom ho vyrušil syn poškodenej S. F., ktorý na obžalovaného zakričal a následne ho udrel do oblasti tváre tak, že tento spadol na zem a v útoku nepokračoval, poškodenej S. Q. spôsobil prasknutie lebečnej klenby v pravej temennej oblasti, prasknutie lebečnej spodiny v prednej jame lebečnej pravo, zlomeninu pravej očnice a steny pravej prínosovej dutiny, pomliaždenie mozgu v oblasti nad mozočkom, krvácanie pod tvrdým mozgovým obalom a pod pavučinou nad oboma hemisférami, pomliaždenie vlasatej časti hlavy v pravej čelovo-temennej oblasti tváre v oblasti pravej očnice, na následky ktorých zranení dňa 12.07.2012 zomrela,

t e d a

- iného úmyselne usmrtil a taký čin spáchal na chránenej osobe - blízkej osobe,

č í m s p á c h a l

- obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c/ Trestného zákona.

Za to sa
o d s u d z u j e

Podľa § 145 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. c), § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. sa obžalovaný pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd ukladá obžalovanému trest prepadnutia veci - vázy v ónyxového kameňa výšky 145 mm o váhe 2675 g.

Podľa § 73 ods. 1, § 74 ods. 1 Tr. zák. sa obžalovanému ukladá ochranné psychiatrické liečenie ambulatnou formou.

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku súd obžalovanému ukladá povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Panónska cesta 2, Bratislava - mestská časť Petržalka 851 04, IČO: 35 937 874, škodu vo výške 6.166,58 Eur (šesťtisícstošesťdesiatšesť euro a päťdesiatosem eurocentov).

o d ō v o d n e n i e :

Na Okresný súd Bratislava I bola dňa 07.06.2012 doručená obžaloba prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava z toho istého dňa, č. k. 1 Kv 3/12-55, na obvineného N.. X.. U. Q., P.. pre skutok právne kvalifikovaný ako pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 odsek 1, § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c/, písmeno e/ Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v obžalobe.

Súd na podklade podanej obžaloby nariadil vo veci hlavné pojednávanie, na ktorom po tom, čo obžalovaný urobil vyhlásenie podľa § 257 odsek 1 písmeno a) Trestného poriadku, že je nevinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, vykonal dokazovanie, po ktorom rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 07.11.2013, sp. zn. 5T/46/2012, ktorým uznal obžalovaného za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 139 písmeno c/, písmeno e/ Trestného zákona s úpravou skutkovej vety čo do vzniku následku a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) rokov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne obžalovanému uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok a obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. Bratislava škodu v sume 6.166,58 Eur.

Na podklade odvolania podaného tak obžalovaným ako aj prokurátorom Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 19.08.2014, sp. zn. 3To/74/2014 napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na tomto základe súd po tom, čo došlo k zmene v zložení senátu, a to v osobe predsedu senátu (predmetná trestná vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie novému predsedovi senátu) a po tom, čo sa obžalovaný v súlade s § 277 odsek 5 Trestného poriadku vyjadril, že so zmenou v zložení senátu súhlasí, doplnil dokazovanie v intenciách vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu, pričom opätovne nevykonával dôkazy, ktoré boli vykonané pred vyhlásením rozsudku a ktoré odvolací súd nenariadil vykonať znova.

Sumarizujúc celý rozsah dokazovania súd uvádza, že na hlavnom pojednávaní vykonal dôkazy výsluchom obžalovaného N.. X.. U. Q., P., výsluchom svedkov N.. X.. J. B., N., X.. A. C.O., K. J.,

K. D., V. I., K. I., X. C., S. F., prečítaním zápisnice o výsluchu svedkyne J. W. z prípravného konania, výsluchom znalcov MUDr. Ľubomíry Izákovéj, PhD., prof. MUDr. Jozefa Lohnerta, CSc., PhD. Dušana Selka, ako aj čítaním ním vypracovaného znaleckého posudku č. 4/2012 zo dňa 29.02.2012 postupom podľa § 268 odsek 2 Trestného poriadku (nakoľko sa naň znalec odvolal), K.. Q. S., ako aj čítaním ňou vypracovaného znaleckého posudku č. 20/2012 zo dňa 09.09.2012 postupom podľa § 268 odsek 2 Trestného poriadku (nakoľko sa naň znalkyňa odvolala), MUDr. Denisy Mészárosovej, ako aj čítaním ňou vypracovaného znaleckého posudku č. 14/2012, 07/2012 zo dňa 30.01.2012 postupom podľa § 268 odsek 2 Trestného poriadku (nakoľko sa naň znalkyňa odvolala), čítaním znaleckých posudkov KEÚ PZ Bratislava, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2012/472 zo dňa 15.02.2012, KEÚ PZ Bratislava, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2012/472 zo dňa 12.04.2012, znaleckého posudku č. 16/12, vypracovaného znalcom prof. MUDr. Jozefom Lohnertom, CSc. a znaleckého posudku č. 3/2018 vypracovaného znalkyňou MUDr. Ľubomírov Izákovou, PhD. (všetky podľa § 268 odsek 2 Trestného poriadku so súhlasom obžalovaného a prokurátora), čítaním listinných dôkazov podľa § 269 Trestného poriadku, a to zdravotnej dokumentácie zomrelej osoby X.. S. Q. zaslanej súdu od K.. C. U., zdravotnej karty zomrelej X.. S. Q., náhrady vynaložených nákladov, zápisníc o obhliadke miesta činu spolu s pripojenými fotodokumentáciami, zápisnice o vydaní vecí, uznesenia o vrátení vecí a protokolu o vrátení vecí, lekárskeho potvrdenia, zápisu o dychovej skúške, výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, správy Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Výsledku lustrácie v evidencii Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a odpisu registra trestov obžalovaného.

Všetky vykonané dôkazy súd hodnotil jednotlivo i v ich súhrne podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu tak, ako to predpokladá § 2 odsek 12 Trestného poriadku, pričom vychádzajúc z trestnoprávne relevantných zásad dôkazného konania, dospel k záveru, že skutok, ktorý je v predmetnej trestnej veci obžalovanému kladený za vinu, sa stal, naplnia všetky zákonné znaky (dokonaného) trestného činu - obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c/ Trestného zákona, a že tento skutok spáchal práve obžalovaný N.. X.. U. Q., P..

V porovnaní s obžalobou súd upravil skutkovú vetu nielen pokiaľ ide o následok (z hľadiska vývojových štádií trestného činu, nakoľko poškodená X.. S. Q. v priebehu konania zomrela), ale aj pokiaľ ide o skutkovú okolnosť vzťahujúcu sa na stav duševného rozpoloženia obžalovaného (prudký afekt veľmi silnej intenzity) a jeho príčin, ktoré viedli súd k záveru o zmenšenej príčetnosti obžalovaného v čase spáchania skutku. Súd upravil aj právne posúdenie skutku, keď z právnej kvalifikácie vypustil poukaz na § 139 písmeno e/ Trestného zákona, nakoľko vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by sa obžalovaný trestného činu dopustil aj v súvislosti s vekom zomrelej X.. S. Q..

K výroku o vine

Obžalovaný N.. X.. U. Q., P. v rámci svojej obhajoby na hlavnom pojednávaní argumentoval tým, že so svojou manželkou (poškodenou X.. S. Q.) mal už dlhšiu dobu neustále hádky. Kritického dňa mu manželka opätovne vyčítala rôzne veci a dokonca na neho vytiahla nôž, ktorým mu rozrezala zimný kabát. Následne si išla ľahnúť a ráno cca okolo 6.00 hodine, keď on išiel na toaletu, prišla za ním poškodená a za pomoci noža ho z toalety vyhnala, takže na toaletu išiel až vtedy, keď si ľahla. Po vykonaní potreby išiel za poškodenou do izby, kde spala, kľakol si k posteli, kde spala a potom nevie, čo to do neho vošlo. Vzal vedľa stojacu vázu, nadvihol ju a udrhel poškodenú po hlave, potom ju udrhel ešte raz a asi aj tretíkrát, ale vtedy tam už dobehol syn, ktorý sa ho pýtal, čo to urobil. Svoje konanie si obžalovaný nevedel vysvetliť, podľa neho to bol asi skrat vzhľadom na to, aké príkoria mu jeho manželka robila po minulé obdobie. Určite nešiel do izby, kde spala, s úmyslom ju usmrtiť. Aj v minulosti ju chodil takto pozrieť, aby sa presvedčil, či sa už upokojila. Zopakoval, že svoje konanie si nevie vysvetliť. Predmetnou vázou poškodenú udieral do hornej časti tela, teda do hlavy, vzhľadom na to, ako ležala. Po prvom údere sa poškodená ohnala rukou, po ďalšom údere už nereagovala. Syn prišiel v čase, keď kľučal pri posteli a ešte držal v ruke vázu, následne vstal a otáčal sa a vtedy ho syn udrhel. Obžalovaný ďalej uviedol, že útoky zo strany jeho manželky trvali asi viac ako rok, a to od doby, keď ju žiadal, aby aj ona prispievala na náklady spoločnej domácnosti. Približne pred pol rokom dal prepísať dom na manželku, ukazoval jej výplatné pásky, ktoré ona považovala za sfaľované. V období od Vianoc roku 2011 mal od manželky zakázané chodiť domov a zdržiavať sa doma v čase od 07:00 hodiny do 22:00 hodiny, čo ona odôvodňovala tým, že ho tam nechce vidieť. Platilo to aj na víkendy a tento čas trávil po nákupných

strediskách. Manželka, ktorá mala 120 kg, ho občas aj fyzicky napadla, sotila do neho, hádzala po ňom rôzne predmety, pričom on to nikdy neopätoval. Nikomu sa na správanie svojej manželky nesťažoval, nakoľko mal za to, že je to jeho vec a má si to vyriešiť sám. Stopy po fyzických útokoch na tele nemal, pretože sa v týchto situáciách vždy snažil ujsť. Obžalovaný sa bránil tiež tým, že v čase skutku bol tak mimo, že si nevedomoval, aký následok môže mať jeho konanie, a to napriek tomu, že vie, kde sa nachádzajú orgány dôležité pre život. Pri triezvom uvažovaní mu je jasné, že údermi do hlavy môže spôsobiť smrť. Záverom obžalovaný zdôraznil, že svoje konanie veľmi ľutuje a nevie, čo všetko by dal za to, aby sa to dalo vrátiť späť.

Vyhodnotiac obranu obžalovaného v kontexte s ostatnými vo veci vykonanými dôkazmi súd konštatuje, že obhajobné tvrdenia obžalovaného nie sú spôsobilé zbaviť ho viny za spáchaný skutok, avšak sú dostatočne podložené v tom smere, že jeho vinu významným spôsobom zmierňujú.

Pokiaľ ide o samotný skutok súd poznamenáva, že obžalovaný jeho spáchanie nepopieral, naopak ku skutku ako takému sa priznal (namietal ale jeho právne posúdenie) a ním uvádzané skutkové okolnosti sú v zhode s výpoveďou svedka - poškodeného S. F., ktorý na hlavnom pojednávaní uviedol, že v inkriminovaný deň prišiel domov okolo 23.00 hodine, pričom jeho mama - poškodená X.. S. Q. sa hádala s obžalovaným. On potom zaspal a zobudil sa na nejaké zvuky a následne počul, ako sa podlomila posteľ a počul chrčanie. Vyšiel zo svojej izby smerom do matkinej, pričom videl obžalovaného ako stojí a vázou udrel matku po hlave. Keď videl, že obžalovaný chce matku znovu udrieť, rozbehol sa k nemu, na čo sa obžalovaný otočil jeho smerom, držiac pritom vázu v ruke, a preto udrel obžalovaného päťou do tváre. Keď sa zviechal zo zeme, podrazil ešte obžalovanému nohy. Následne prišiel k matke a keďže nereagovala, zavolať na číslo 112.

Vyššie uvedené skutočnosti, vyplývajúce z výpovedí obžalovaného a svedka - poškodeného, majú oporu aj v ostatných vo veci vykonaných dôkazoch, a to:

- v znaleckom posudku KEU PZ v Bratislave zo dňa 15.02.2012, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2012/472, kde sa konštatuje, že mechanoskopiou bolo zistené poškodenie onyxovej vázy na jednom mieste hrany jej podstavy - odlúpenie povrchovej vrstvy,

- v znaleckom posudku KEU PZ v Bratislave zo dňa 12.04.2012, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2012/472, kde sa okrem iného uvádza, že DNA profil krvnej stopy č. 1 (onyxová farebná váza) je zhodný z DNA profilom porovnávacej vzorky bukálneho výteru označenej „S. Q., W. Č.. XXXXXX/XXX“.

- v záveroch znaleckého posudku č. 16/12 zo dňa 13.02.2012, vypracovaného prof. MUDr. Jozefom Lohnertom, CSc., znalcom z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Chirurgia - špecializácia traumatológia, v rámci ktorých sú popísané jednotlivé poranenia poškodenej (zhodne ako v skutkovej vete tohto rozsudku), ako aj mechanizmus ich vzniku, ktoré znalec potvrdil aj vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní. V zmysle tohto znaleckého posudku mohli byť zranenia poškodenej spôsobené tupým a tvrdým násilím pôsobiacim opakovane (minimálne dvakrát) priamo na pravú čelovo-temennú oblasť hlavy poškodenej. Násilie pôsobiace na uvedenú oblasť tela poškodenej bolo vysokej intenzity, pretože vyvolalo nielen zlomeninu lebky, ale aj poškodenie mozgu so sprievodným krvácaním. Zistená závažná komplikácia zranenia (aspirácia) nevznikla priamo konaním páchatel'a, ale vznikla vdychnutím cudzieho obsahu (pravdepodobne krvi) do dýchacích ciest. V dôsledku pôsobiaceho násilia (následkom úderov) poškodená stratila vedomie. Všetky dokumentované poranenia (hlavy a tváre) vznikli v ľahu poškodenej a v polohe na chrbte viac na ľavom boku. Oba (minimálne) dva údery dopadli na hlavu plochou časťou predmetu (pravdepodobne dnom vázy) a približne na rovnaké miesto - očná a čelovo-temenná oblasť vpravo. Zistené a dokumentované zranenia neodporujú takému mechanizmu vzniku, ako to pri výsluchu (v prípravnom konaní) uviedol obvinený,

- v znaleckom posudku č. 20/2012 vypracovaného MUDr. Jaroslavom Ivanom a MUDr. Líviou Jančiovou, znalcami z odboru: Zdravotníctvo, odvetvie: Súdne lekárstvo, kde sa konštatuje, že bezprostrednou príčinou smrti X.. S. Q. bolo kardiorespiračné zlyhanie, t. j. zlyhanie činnosti srdca a dýchania pri imobilizačnom syndróme s preležaninami kože, zápalom dýchacích ciest a pľúc a degeneráciou srdcového svalu, ktoré sa vyvinuli ako komplikácie po kraniocerebrálnom poranení, ktoré menovaná utrpela dňa 11.01.2012, pričom smrť X.. S. Q. je v príčinnej súvislosti s týmto kraniocerebrálnym poranením. Tieto závery potvrdila a bližšie vysvetlila znalkyňa MUDr. Lívia Jančiová vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní,

- v zápisnici o obhliadke miesta činu s pripojenou fotodokumentáciou, kde je zachytené miesto činu vrátane postele, na ktorej sa nachádza vankúš so stopami krvi a v konečnom dôsledku aj

- v znaleckom posudku č. 14/2012 a 07/2012 vypracovaného MUDr. Denisou Mészárosovou a MUDr. Ľubomírou Izákovou, PhD., znalkyňami z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Psychiatria, kde znalkyne konštatovali, že obvinený konal pod vplyvom prudkého afektívneho vzrušenia, pričom tiež poukázali na ten fakt, že vzťah medzi obvineným a poškodenou je dlhodobu narušený, poškodená je vo vzťahu jednoznačne dominantná, má výraznú fyzickú prevahu a je impulzívnej povahy. Ku konfliktom a fyzickým atakom dochádzalo zo strany poškodenej zrejme často, nakoľko sa v afekte nevedela ovládať ani pred cudzími (manžela pred priateľkou syna udrela po tvári). Poškodená bola zrejme často iniciátorom agresie. Agresivita bola zrejme často opakovanou formou komunikácie obvineného a poškodenej.

Obžalovaný N.. X.. U. Q., P. pritom jednoznačne vylúčil, že by daný skutok mohol spáchať niekto iný. Toto vyjadrenie obžalovaného nadobúda na dôležitosť so zreteľom na vyjadrenie PhDr. Dušana Selka, CSc., znalca z odboru: Psychológia, odvetvie: Klinická psychológia dospelých a psychológia sexuality, ktorý na hlavnom pojednávaní vo svojej výpovedi naznačil, že v prípade obžalovaného môže ísť aj takú významnú otázku, či obžalovaný vôbec spáchal skutok, ktorý mu je kladený za vinu a či nekryje niekoho iného, najmä z okruhu najbližších osôb, za ktoré pociťoval zodpovednosť. Znalec túto otázku nastolil so zreteľom na niektoré pochybnosti, ktoré vyplynuli z retrospektívnej forenznej psychologickkej analýzy, predovšetkým s ohľadom na dynamiku rodinného prostredia v čase niekoľko mesiacov pred skutkom, z neosobných vyjadrení obžalovaného, z napätých vzťahov medzi matkou - nebohou poškodenou a synom poškodenej, ako aj z etického problému pre obžalovaného. Uvedené znalec konštatoval aj napriek priznaniu obžalovaného a vyhodnotenia jeho výpovede (znalcom) z psychologického hľadiska ako vierohodnej.

V súvislosti s uvedenými vyjadreniami znalca súd poznamenáva, že tieto neboli ničím konkrétnym podložené, nebol zabezpečený jediný dôkaz, o ktorý by vôbec bolo možné oprieť znalcom naznačenú pochybnosť o spáchaní skutku obžalovaným a z tohto hľadiska sa znalcom naznačené otázky javia ako výslovne špekulatívne, založené iba na hypotetických úvahách bez akejkoľvek opory vo vykonaných dôkazoch. Obžalovaný aj po výpovedi znalca uviedol, že nemal žiaden dôvod niekoho kryť a takáto znalcom naznačená možnosť neprichádza do úvahy. Okrem toho, znalcom PhDr. Dušanom Selkom, CSc. nastolená (naznačená) otázka je v rozpore so zisteniami znalcov psychiatrov ohľadne afektívneho konania práve obžalovaného N.. X.. U. Q., P. a ich konštatovania, že agresivita bola zrejme často opakovanou formou komunikácie medzi obžalovaným a poškodenou. Naposledy uvedené konštatovanie je podložené aj výpoveďami svedkýň K. I. a V. I., ktoré sa vyjadrili o dlhodobom agresívnom a ponižujúcom správaní sa poškodenej S. Q. vo vzťahu k jej manželovi obžalovanému N.. X.. U. Q., P. Tieto skutočnosti potom dávajú dostatočne reálny základ pre záver o príčinách, ktoré obžalovaného doviedli do takého duševného stavu, pod vplyvom ktorého sa dopustil skutku, ktorý je predmetom obžaloby. Vo vzťahu k žiadnej inej osobe, vrátane svedka - poškodeného S. F., neboli zistené žiadne také závažné skutočnosti (vyplyývajúce zo vzťahu s poškodenou S. Q.), z ktorých by bolo možné usudzovať na dôvody, pre ktoré by sa takáto osoba mohla dopustiť daného skutku. Takýto smer dokazovania by preto ani nemal žiaden racionálny základ. S poukazom na uvedené možno uzavrieť, že pokiaľ ide o fyzický útok na poškodenú, má priznanie obžalovaného N.. X.. U. Q., P. oporu aj v ostatných vo veci vykonaných dôkazoch.

Vzhľadom na tieto závery bolo povinnosťou súdu vysporiadať sa s argumentáciou obhajoby v rovine právnych otázok, t. j. s právnou kvalifikáciou stíhaného skutku, a to z tohto hľadiska, či so zreteľom na subjektívnu stránku ide o obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 Trestného zákona alebo o zločin zabitia podľa § 147 Trestného zákona a v prípade prvej z uvedených právnych kvalifikácií, či z hľadiska vývojových štádií trestného činu ide o pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy alebo či takýto obzvlášť závažný zločin dospel do štádia jeho dokonania (vzhľadom na časové obdobie od spáchania skutku do momentu, kedy nastal následok v podobe smrti poškodenej).

Čo sa týka prvej z naznačených právnych otázok, touto sa zaoberal aj Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, a to v zrušujúcom uznesení zo dňa 19.08.2014, sp. zn. 3To/74/2014, kde skonštatoval, že odvolacie námietky obžalovaného súvisiace s právnym posúdením konania obžalovaného nie je možné akceptovať a viesť úvahy o právnej kvalifikácii v zmysle § 147 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona. V tomto smere krajský súd uviedol, že výpoveď obžalovaného, podporená výpoveďou svedka S. F. a závermi znaleckého posudku prof. MUDr. Jozefa Lohnerta, CSc. sú dôkazmi, ktoré usvedčujú obžalovaného z úmyselného opakovaného útoku vážou o hmotnosti cca 2,5 kg na hlavu poškodenej,

príčom tento bol vzhľadom na zistené poranenia vedený vysokou intenzitou. Obžalovaný pritom sám uviedol, že pri triezvom uvažovaní mu bolo jasné, že údermi do hlavy môže spôsobiť smrť.

Vzhľadom na to, že v zmysle § 327 odsek 1 Trestného poriadku je súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, nie je možné súhlasiť s argumentáciou obžalovaného (prednesenou prostredníctvom jeho obhajcu), v rámci ktorej uviedol, že otázka právnej kvalifikácie (čo do otázky, o aký konkrétny trestný čin ide) je stále otvorená. V tomto smere sa krajský súd vyjadril dostatočne jasne a zrozumiteľne, pričom v rámci opätovného pojednania veci sa dôkazná situácia v tejto otázke nijako nezmenila. Na tomto základe je preto nepochybné, že právna kvalifikácia skutku ako obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 Trestného zákona je správna, zodpovedá nesporne zisteným skutkovým okolnostiam, ako aj subjektívnej stránke predpokladanej pri tomto trestnom čine, ktorá spočíva v úmysle obžalovaného spôsobiť smrť poškodenej.

Na tomto mieste súd ešte dopĺňa, že v prípade obžalovaného N.. X.. U. Q., P. bol preukázaný priamy úmysel, čo možno vyvodíť z použitého predmetu (onyxová váza o váhe 2,5 kg) a opakovaného úderu týmto predmetom vedeného vysokou intenzitou na hlavu poškodenej. Je teda nepochybné, že cieľom (zámerom) obžalovaného nebolo spôsobenie obdobného príkorria poškodenej, aké mu spôsobovala ona, ale toto príkorrie (spôsobované obžalovanému) ukončiť spôsobením smrti poškodenej.

Na tento výsledok nemá vplyv ani záver súdu o zmenšenej pričetnosti obžalovaného vyplývajúcej z jeho afektívneho konania. Ako uviedol Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozsudku zo dňa 23.06.2016, sp. zn. 4To/58/2016, z hľadiska znakov skutkovej podstaty trestného činu je afekt v zásade objektívnou okolnosťou, ktorá nemusí byť pokrytá zavinením páchatel'a. Je teda ľahostajné, či si je páchatel' v dobe spáchania činu vedomý, že koná v afekte alebo nie. Afekt má vplyv na posúdenie miery zavinenia, pokiaľ ide o intenzitu vnútorného vzťahu páchatel'a k skutočnostiam, ktoré zakladajú trestný čin. Afekt pritom môže ovplyvniť presnosť predstáv páchatel'a o závažnosti a rozsahu následkov spáchaného trestného činu. Páchatel', ktorý bol v čase spáchania trestného činu v stave zmenšenej pričetnosti je teda v zásade príčetným páchatel'om. Stav zmenšenej pričetnosti preto automaticky nevylučuje úmyselné zavinenie, nakoľko sa týka miery zavinenia (t. j. miery autorstva činu, ktoré je pri zmenšenej pričetnosti páchatel'ovi znížené oproti páchatel'ovi plne príčetnému) a nie zavinenia ako takého. Páchatel', ktorý spáchal trestný čin v stave zmenšenej pričetnosti sa preto zhodne ako plne príčetný páchatel', môže dopustiť aj trestného činu vraždy (či jeho pokusu), a to aj v priamom úmysle. Stav zmenšenej pričetnosti teda sám osebe nespôsobuje zánik úmyselného zavinenia vo vzťahu k následku (smrti poškodeného) a nemení ho na zavinenie nedbanlivostné. Preto aj pri zmenšenej pričetnosti páchatel'ovi je nevyhnutné vyvodzovať jeho zavinenie najmä z okolností prípadu, z druhu použitej zbrane pri útoku na poškodeného, zo spôsobu jeho použitia voči poškodenému a podobne. Podľa Krajského súdu v Bratislave teda afekt nemá na úmysel páchatel'a sám osebe žiadny zásadný vplyv. Charakter afektívneho deliktu je síce iracionálny, ale páchatel' predsa len zvolil úmyselné riešenie stresovej, či konfliktnnej situácie. Pri konaní v nepatologickom afekte tak nemizne úmysel, ale reflexia pravidiel správania. Pri úmyselnom zavinení je preto nutné vychádzať z cieľa, ktorý páchatel' svojim konaním sleduje. Páchatel', ktorý koná v nepatologickom afekte teda vie, čo chce urobiť, nevidí nič okrem tohto cieľa a prostriedkov, ktoré k nemu vedú. Ide preto o páchatel'a konajúceho v priamom úmysle, pri ktorom však môže byť skúmaná pričetnosť. Páchatel' trestnoprávne relevantný následok (smrť poškodeného) chce spôsobiť, t. j. ide tu o vlastný cieľ jeho konania a nie len o jeho nutný dôsledok (preto ide o úmysel priamy a nie nepriamy).

Vyššie prezentované úvahy krajského súdu sú plne použiteľné aj na trestnú vec obžalovaného N.. X.. U. Q., P., akcentujúc pritom už zmienený predmet použitý obžalovaným na spáchanie trestného činu a spôsob jeho spáchania.

Pokiaľ ide o stav zmenšenej pričetnosti obžalovaného N.. X.. U. Q., P., tento bol zo strany súdu ustálený na základe znaleckého psychiatrického posudku v spojení so znaleckým psychologickým posudkom a ostatnými vo veci zistenými okolnosťami prípadu, ktoré posudzovaniu otázky pričetnosti, resp. zmenšenej pričetnosti v tomto konkrétnom prípade dávajú špecifický rozmer. V danom prípade totiž súd musel vychádzať nielen z uvedeného znaleckého posudku, ale aj osobitostí prípadu, povahových charakteristík osoby obžalovaného a jeho hodnotového zamerania. Ich dôsledným zvážením a vyhodnotením možno podľa názoru súdu dospieť k záveru, že obžalovaný sa trestného činu dopustil v stave zmenšenej pričetnosti.

Hoci v predmetnom znaleckom posudku sa konštatuje, že obžalovaný mal v čase skutku znížené ovládacie schopnosti pod vplyvom poruchy afektu, nie však vo forenzne významnej miere, toto konštatovanie (nie vo forenzne významnej miere) znalcov psychiatrov sa z pohľadu súdu javí byť v čiastočnej kontradikcii s ich záverom, že obžalovaný konal v stave prudkého afektívneho vzrušenia. V rámci posudkovej časti sa tiež uvádza, že v čase skutku išlo zrejme o prudké afektívne vzrušenie veľmi silnej intenzity s krátkym trvaním. O skratovom správaní obvineného v čase skutku svedčí aj to, že predtým nikdy nepodliehal afektívnym rozladám, nejednal impulzívne, jeho postavenie vo vzťahu (k poškodenej) bolo skôr submisívne, nebol iniciátorom agresivity, skôr jej pasívnym prijímateľom. Okrem toho, znalkyňa na hlavnom pojednávaní záver o forenzne nevýznamnej miere znížených ovládacích schopností obžalovaného odôvodňovala tým, že u obžalovaného neboli zistené žiadne iné významné duševné poruchy, ktoré by mohli toto zníženie ovládacích schopností prehliť do miery, ktorá by bola považovaná za forenzne významnú.

Takéto konštatovanie znalkyne ohľadne neexistencie iných duševných porúch u obžalovaného nie je pre súd rozhodujúcim aspektom pri posudzovaní otázky zmenšenej pričítanosti. Naopak, v spojení so všetkými ostatnými preukázanými skutočnosťami má význam znalcami zistené prudké afektívne vzrušenie obžalovaného veľmi silnej intenzity s krátkym trvaním. Z vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že tomuto stavu obžalovaného predchádzalo dlhodobé agresívne a ponížujúce správanie, ktorému bol obžalovaný vystavený zo strany poškodenej.

Tu je namieste poukázať na to, že páchatel' afektívneho deliktu (definovaný ako trestný čin spáchaný pod vplyvom silných emócií, keď emočné vzrušenie predchádza racionálnej rozvahe), ktorý je po dlhšie obdobie vystavený značne stresujúcim situáciám, potrebuje stále väčšie množstvo síl, aby udržal svoje negatívne emócie pod kontrolou. Pretože sa páchatel' snaží ovládať, k vybitiu afektu dochádza až po prekročení určitej kritickej hranice. Určitý impulz potom v konečnej fáze vedie k výbuchu nahromadených negatívnych emócií, ktoré významným spôsobom zúžia vnímanie a sústredia ich na určitý bezprostredný cieľ, čím sa oslabia etické regulačné mechanizmy správania (viď aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/58/2016 zo dňa 23.06.2016). Skutočnosť, že v osobe obžalovaného išlo o nadmerne sa kontrolujúceho jedinca potvrdili závery znaleckého psychologického posudku.

Už zmienený rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/58/2016 zo dňa 23.06.2016 poukazuje na forenzno-psychiatrickú a trestnoprávnu náuku, ktorá rozoznáva prosté afekty, ktorými sa rozumie stav silnejších emócií, pri ktorých vo väčšej, či menšej miere dochádza prakticky u každého páchatel'a úmyselného trestného činu a ktoré vyjadrujú obvyklý stres z riskantnej situácie a nemajú na psychiku páchatel'a zásadný vplyv. Do druhej kategórie afektívnych konaní patrí afekt vystupňovaný (silný), pri ktorom sa pripúšťa jeho vplyv na pričítanosť páchatel'a. Tieto dva stupne afektu (prostý a vystupňovaný) sú považované za normálne prejavy ľudskej psychiky. Oproti tomu tretí typ, tzv. afekt najvyššieho stupňa (patický afekt) má už jednoznačne charakter duševnej poruchy (ide o stav, ktorý je výsledkom psychiatrického ochorenia s konkrétnou lekárskou diagnózou), ktorý má zásadný vplyv na psychiku páchatel'a a spôsobuje nepríčetnosť páchatel'a (aj zástancovia zásadného delenia na afekt prostý a patický pripúšťajú tiež existenciu afektu veľmi silného (vystupňovaného), ktorý vedie k stavom, kde rozpoznávacíe a hlavne ovládacie schopnosti sú viac či menej narušené).

V kontexte všetkých zistených skutočností je zřejmé, že u obžalovaného N.. X.. U. Q., P. nejde o prvý ani o tretí typ afektívneho konania. U obžalovaného nebola zistená duševná porucha, ktorá by vôbec umožňovala uvažovať o patickom afekte. Na druhej strane bolo u obžalovaného znalcami psychiatrami zistené prudké afektívne vzrušenie veľmi silnej intenzity s krátkym trvaním, ktoré z hľadiska posudzovania afektívneho konania obžalovaného vyplývalo z chronického stavu obžalovaného, nielen z udalosti, ktorá skutku predchádzala (výpoveď znalkyne MUDr. Ľubomíry Izákovéj, PhD. na hlavnom pojednávaní). S poukazom na uvedené možno uzavrieť, že v prípade obžalovaného nešlo v čase spáchania skutku ani o prvý typ afektívneho konania.

K týmto záverom pristupujú aj zistenia znalca psychológa, v zmysle ktorých v prípade obžalovaného ide o osobu nadmerne sa kontrolujúcu, ktorá dlhodobo čelila takým útokom zo strany poškodenej, ktoré mohli mať intenzitu chronického systematického psychického nátlaku. Obžalovaný dlhodobo toleroval napádanie, ponížovanie a dehonestovanie vlastnej osoby poškodenou. Spôsob útoku, absurdnosť a drsnosť, akou bol realizovaný v čase, v ktorom sa stal, nie je v zhode s jeho osobnostným profilom

a racionálnym spôsobom uvažovania a predchádzajúceho konania. Skutku predchádzala večer aj ráno hádka s fyzickým napadnutím obžalovaného so stanovením nových ultimatívnych požiadaviek poškodenej voči obžalovanému. Pokiaľ ide o samotné konanie obžalovaného (v zmysle popisu skutku) znalec psychológ vo svojom znaleckom posudku uviedol, že z psychologického hľadiska išlo o situačne podmienenú, skratovú reakciu v silnom afekte na stres na podklade predchádzajúcich opakovaných dlhodobých provokácií a útokov partnerky a gradovania jej požiadaviek a útokov na jeho osobu.

V tejto súvislosti súd poukazuje na odbornú literatúru (Ilja Žukov, Jaromír Hořák, Slavomil Fischer, Radek Ptáček: Zločiny v afekte - forenzní vyhodnocení - právní komentář, Česká a slovenská psychiatrie, Časopis Psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrické společnosti SLS, Čes a slov Psychiat 2011; 107(3): 172-178), kde sa v rámci jednotlivých teoretických prístupov pripúšťa taká kategória afektívnych deliktov, ktoré sú podmienené a vlastne i vyvolané nadmerným stresorom, stresormi nadmerne frustrujúcimi, vysoko konfliktnými a dlhodobou stresovou situáciou, mimoriadne silným provokujúcim faktorom, opakovanými provokáciami, z ktorých tá posledná má účinnosť nezriedka s fatálnou príchuťou „poslednej kvapky“. Tá potom spustí doslova búrku nahromadených afektov s agresívnym konaním veľkej intenzity. Deje sa tak i u dispozične nekonfliktných, sociálne veľmi dobre adaptovaných jedincov, rozhodne nie asociálnych, či dokonca antisociálnych. Tieto závery možno vzťahovať aj v kontexte prejednávanej trestnej veci v súvislosti so zisten

Ako už bolo uvedené, v čase spáchania skutku bolo v prípade obžalovaného znalcami psychiatrami zistené prudké afektívne vzrušenie veľmi silnej intenzity, ktoré bolo znalcom psychológom doplnené o konštatovanie, že zo strany obžalovaného išlo o skratovú reakciu v silnom afekte na stres na podklade predchádzajúcich opakovaných dlhodobých provokácií a útokov partnerky.

Vychádzajúc z týchto zistení a v kontexte prezentovaných názorov o prípustnosti vplyvu silného afektu (predovšetkým) na ovládacie schopnosti páchatela a tým aj na jeho pričetnosť, dospel súd k záveru, že obžalovaný N.. X.. U. Q., P. spáchal daný obzvlášť závažný zločin v stave zmenšenej pričetnosti. Vykonaným dokazovaním totiž bolo preukázané, že obžalovaný dlhodobé a systematické útoky zo strany poškodenej zvládala s úsilím vyžadujúcim si nadmernú sebakontrolu, ktoré napokon viedli k prekročeniu (pre obžalovaného) únosnej hranice, v dôsledku čoho došlo k vybitiu afektu. Pre záver o tom, že u obžalovaného došlo k významnému zúženiu ovládacích schopností, ktorému je potrebné pričítať právny význam (z hľadiska záveru o stave zmenšenej pričetnosti), podporne svedčí tiež samotný osobnostný profil obžalovaného, s ktorým je vykonanie činu v zjavnom rozpore. Z psychologického posudku okrem iného vyplýva, že obžalovaný sa vyznačoval zvýšenou citlivosťou k morálnym problémom a k problémom iných. V konfliktných situáciách bol nadmerne prispôsobivý, podriadivý a ústupčivý. Neboli u neho zistené sklony ani dispoziície k agresívnemu správaniu, rovnako ako ani sklony k patologickej, odbrzdenej agresii. Tieto osobnostné črty obžalovaného boli potvrdené aj výpoveďami svedkov. Jeho kolega N.. X.. J. B., N.. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že obžalovaného poznal ako absolútne nekonfliktného človeka, ktorý nikdy nebol agresívny, pričom študenti ho mali radi. Obdobne sa vyjadrili aj svedkovia K. D.J. (kolega) a K. I. (susedka), ktorí zhodne uviedli, že obžalovaný bol veľký dobrák a veľmi dobrý človek.

S poukazom na uvedené je zrejmé, že spáchanie skutku obžalovaným N.. X.. U. Q., P. bolo v silnom rozpore s jeho osobnosťou, s jeho životnou filozofiou, zásadami a hodnotovým nastavením, ako aj s racionálnym spôsobom uvažovania. V kontexte zisteného afektu veľmi silnej intenzity možno ustáliť, že vzhľadom na takúto osobnosť obžalovaného s dlhodobou nadmernou sebakontrolou, dosiahlo u neho postupné hromadenie negatívnych emócií (zapríčinené správaním poškodenej) bod za kritickou hranicou, ktorý viedol k ich vybitiu, v rámci ktorého sa významným spôsobom zúžilo vnímanie obžalovaného, oslabili sa jeho etické regulačné mechanizmy a významne sa znížila schopnosť obžalovaného ovládať svoje konanie.

Tieto skutočnosti potom viedli súd k záveru o stave zmenšenej pričetnosti obžalovaného v čase spáchania skutku, v dôsledku čoho súd upravil skutkovú vetu rozsudku oproti jej zneniu v podanej obžalobe.

Čo sa týka spánkovej deprivácie a jej vplyvu na konanie obžalovaného, súd v tejto otázke nepovažoval za potrebné vykonávať dokazovanie, nakoľko znalkyňa psychiatrička sa na hlavnom pojednávaní vyjadrila, že v tomto prípade skúmanie otázok spánkovej deprivácie nemá význam.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky vývojového štádia trestného činu, súd rešpektujúc pokyny krajského súdu zabezpečil zdravotnú dokumentáciu poškodenej a opätovne vypočul znalkyňu MUDr. Líviu Jančiovú, ktorá spolu so znalcom MUDr. Jaroslavom Ivanom vypracovala súdnolekársky znalecký posudok č. 20/2012 zo dňa 09.09.2012 vo vzťahu k poškodenej S. Q..

Z výpovede menovanej znalkyne na hlavnom pojednávaní po tom, čo sa oboznámila aj so zdravotnou dokumentáciou poškodenej (zaslanej súdu zo strany MUDr. Viery Zorkovskej) a jej zdravotnou kartou, vyplýva, že aspirácia krvi do pľúc vznikla nie nepriamym pôsobením páchateľa, ako to uvádza prof. MUDr. Jozef Lohnert, CSc., ale táto aspirácia bola následkom pôsobenia páchateľa práve pri zlomeninách kostí z tvárového skeletu, ktorý sa prejavil podľa záznamov uvedených v zdravotnej dokumentácii jednak krvácaním navonok z nosa a úst a jednak krvácaním do dýchacích ciest s následným vdychnutím krvi do dýchacích ciest, resp. zatečením krvi do dýchacích ciest a jej vdychnutím do pľúc. Z tohto dôvodu poškodenie mozgu úrazového charakteru a následok hypoxie pri aspirácii nie je možné oddeliť, pretože vniklo pri fyzickom útoku na poškodenú. Popis CT vyšetrenia pľúc pri prijatí poškodenej uvádzal mechúrikové postihnutie ľavého pľúcneho krídla ako stav po vdychnutí a ako menšie ložisko v pravom pľúcnom krídle. Vitálna kapacita pľúc poškodenej nebola vyšetrovaná, nakoľko sa vyžaduje spolupráca pacienta, čo vzhľadom na stav bezvedomia poškodenej nebolo možné. K tvrdeniu znalca prof. MUDr. Jozefa Lohnerta, CSc. ohľadne záveru, že hypoxia mohla byť spôsobená aj nie lege artis poskytnutou odbornou pomocou, znalkyňa uviedla, že k tomu neboli zistené žiadne skutočnosti, pričom v dôsledku bezvedomia poškodenej by to ani nebolo možné objektívne zistiť z hľadiska respiračných parametrov. Znalkyňa zopakovala, že hypoxiu (nedostatok kyslíka v dôsledku aspirácie krvi do pľúc) nie je možné oddeliť od úrazu, nakoľko hypoxia bola následkom úrazového deja. Ďalej sa v rámci svojej výpovede vyjadrila v tom smere, že na lebke a mozgu poškodenej neboli zistené iné než poúrazové zmeny, ktoré by vysvetľovali poškodenie mozgu. Počas druhej hospitalizácie poškodenej už boli popisované prejavy organického psychosyndrómu v zmysle jej dezorientácie a zmätenosti. Tento jej psychický stav pretrvával podľa lekárskeho záznamov až do jej smrti a viedol k zmenám jej osobnosti. Poranenie mozgu a jeho poúrazové poškodenie mali za následok vznik porúch mobility až imobility so vznikom imobilizačného syndrómu. Imobilizačný syndróm vzniká vždy ako následok vážnej poruchy zdravia, je pre pacienta veľkým rizikom, nakoľko pôsobí na všetky systémy v tele vrátane kardiovaskulárneho systému. Tu je častým rizikom vznik krvných zrazenín s ich následným uvoľnením do krvného obehu s častou komplikáciou tzv. tromboembóliou pľúcnice - upchatie vetvy pľúcnej tepny krvnou zrazeninou. Tromboembólia pľúcnice bola u poškodenej diagnostikovaná počas hospitalizácie od 20.02.2012 do 13.03.2012 na internom oddelení v Žilinskej nemocnici. Pri ďalšej hospitalizácii na internom oddelení boli popisované prejavy imobilizačného syndrómu a tieto (preležaniny kože, zápal dýchacích ciest, zápal pľúc) boli zistené aj pitvou a zhodnotené ako prejavy imobilizačného syndrómu vyvinutého práve po predmetnom poranení lebky a mozgu u poškodenej S. Q.. Žiadne iné závažné chorobné nálezy, ktoré by spôsobili smrť poškodenej pitvou zistené neboli. Znalkyňa tiež poukázala na to, že imobilizačný syndróm treba brať v kontexte s celým poranením lebky a vnútroľbovými poraneniami. U poškodenej bolo zistené plášťové zakrvácanie pod tvrdú blanu mozgu na oboch pologuliach mozgu a prekrvácanie mäkkej blany mozgu. Ide o difúzne poranenie, nielen ložiskovité a má súvislosť s imobilitou. Následkom kraniotraumy dochádza k psychosyndrómu, ktorý následne vedie k imobilite. Uvedené vysvetľuje aj časový odstup imobilizačného syndrómu od pohybu poškodenej počas hospitalizácie. Skutočnosť, že sa takéto možné následky neuvádzajú v znaleckom posudku vypracovanom prof. MUDr. Jozefom Lohnertom, CSc. vychádza pravdepodobne z toho, že menovaný znalec vypracoval znalecký posudok krátko po úraze, pričom sám uviedol, že komplexne možno následky zhodnotiť až rok po úraze. Vo vzťahu k prečítanej zdravotnej dokumentácii, ktorú súd zabezpečil v zmysle pokynu krajského súdu, znalkyňa uviedla, že táto zdravotná dokumentácia potvrdila závery ňou vypracovaného znaleckého posudku pokiaľ ide o vznik psychosyndrómu a rozvoja imobilizačného syndrómu, a teda nemá na závery znaleckého posudku žiaden vplyv. Možný zápal pľúc sa u poškodenej prvýkrát spomína počas jej hospitalizácie od 11.01.2012 do 18.01.2012 na neurochirurgickej klinike v Bratislave a ďalej sa diagnóza ako stav po možnom zápale pľúc spomína aj v následných správach. Známky zápalu dýchacích ciest a pľúc boli zistené aj pitvou a mikroskopickým vyšetrením. Napokon sa znalkyňa vyjadrila aj v tom smere, že liečba poškodenej počas hospitalizácie v Žiline bola poskytovaná adekvátne a správne, pričom ohľadne starostlivosti poškodenej v Penzióne Eva v Ž. znalkyňa nemala iné informácie okrem tých, že jej stav bol rovnaký. V tejto súvislosti dodala, že aj pri komplexnej ošetrovateľskej a rehabilitačnej liečbe môže vzniknúť imobilizačný syndróm, čo nie je zriedkavé, skôr obvyklé.

Týmto spôsobom znalkyňa MUDr. Lívia Jančiová v potrebnej a dostatočnej miere vysvetlila závery obsiahnuté v znaleckom posudku č. 20/2012, v zmysle ktorých k smrti Ing. S. Q. viedli komplikácie vzniknuté po kraniocerebrálnom poranení, ktoré menovaná utrpela dňa 11.01.2012, v dôsledku čoho súd nemá pochybnosti o tom, že medzi konaním obžalovaného, popísaným v skutkovej vete, a následkom v podobe smrti poškodenej, je príčinná súvislosť. Na tento záver nemá vplyv ani časový odstup medzi konaním a následkom, nakoľko z výpovede menovanej znalkyne je zrejmé, že tento časový odstup je logickým a v podstate prirodzeným faktorom z hľadiska priebehu a vývoja zdravotného stavu po kraniocerebrálnom poranení v dôsledku konania obžalovaného až po vznik následku - smrti poškodenej X.. S. Q..

V tejto súvislosti a v nadväznosti na návrhy obžalovaného na vykonanie dokazovania výsluchom svedkyne I. J. (sestry poškodenej, ktorá sa mala vyjadriť k okolnostiam liečby poškodenej v zariadení v Žiline a k podávaným liekom) súd pre úplnosť dodáva, že príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a sa neprerušuje, ak ku konaniu pristúpi ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobí pri vzniku následku, avšak konanie páchatel'a zostáva takou skutočnosťou, bez ktorého by k následku nebolo došlo. Príčinná súvislosť by sa prerušila iba vtedy, ak by nová okolnosť pôsobila ako výlučná a samostatná príčina, ktorá spôsobila následok bez ohľadu na konanie páchatel'a (R 37/1975). Taktiež nie je rozhodujúce, ak k následku došlo pôsobením viacerých okolností, nielen teda konaním páchatel'a. Určité konanie alebo okolnosť má povahu príčiny aj vtedy, keď okrem nej k následku viedli ďalšie konania, okolnosti a pod.. Príčinná súvislosť je daná aj vtedy, keď vedľa príčiny, ktorá spôsobila následok, pôsobila aj ďalšia príčina, pričom nie je rozhodujúce, ak každá z týchto príčin bola inak spôsobilá privodiť smrť sama osebe alebo mohla tento následok privodiť len vo vzájomnom spolupôsobení s druhou príčinou (R 47/1970-II.). Smrť poškodeného je napríklad v príčinnej súvislosti s konaním páchatel'a aj vtedy, ak nastala v dôsledku zlyhania krvného obehu, ku ktorému došlo sčasti následku úrazu zavineného páchatel'om, sčasti na podklade kornatenia tepien u staršieho človeka. Príčinnú súvislosť medzi konaním páchatel'a a vzniknutým následkom pritom nemožno obmedzovať len na následky obvyklé, bežné. Príčinný vzťah medzi konaním páchatel'a a následkom je zachovaný aj v prípade, ak dôjde pri liečení ku komplikáciám, ktoré majú za následok predĺženie doby liečenia, prípadne smrť (primerane R 39/1980-I.). Dôležité je, aby konanie páchatel'a bolo z hľadiska spôsobenia následku príčinou dostatočne významnou.

Vychádzajúc z uvedeného a akcentujúc posudzovanie príčinného vzťahu medzi konaním obžalovaného a následkom - smrťou poškodenej X.. S. Q. z hľadiska vývojových štádií trestného činu (teda nie z hľadiska spôsobenia ťažšieho následku predpokladaného ako znak kvalifikovanej skutkovej podstaty pri niektorých trestných činoch) možno s istotou konštatovať, že bez konania obžalovaného by k smrti poškodenej (v dôsledku znalcami zistených príčin) nedošlo. Z tohto dôvodu súd považoval obžalovaným navrhované dokazovanie výsluchom svedkyne (k otázkam liečby v zariadení v Žiline) za nedôvodné a nespôsobilé privodiť iný záver súdu než je ten, že v danom prípade ide o dokonaný trestný čin. Preto predmetný návrh na dokazovanie súd podľa § 272 odsek 3 Trestného poriadku odmietol.

Na základe uvedeného bolo preto potrebné upraviť skutkovú a právnu vetu rozsudku oproti ich vyjadreniu v podanej obžalobe v tom smere, aby vystihovali povahu činu ako dokonaného trestného činu.

Súd neakceptoval obžalobou aplikovaný osobitný kvalifikačný moment spočívajúci v spáchaní činu na chránenej osobe - osobe vyššie veku podľa 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona. Vykonaným dokazovaním nebolo v žiadnom smere preukázané, že by sa obžalovaný trestného činu dopustil v súvislosti s vekom chránenej osoby - poškodenej IR. (§ 139 odsek 2 Trestného zákona), ale iba v súvislosti s jej postavením ako osoby blízkej (§ 139 odsek 1 písmeno c/ Trestného zákona). So zreteľom na uvedené súd v rámci právneho posúdenia spáchaného skutku nepoužil ustanovenie § 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona.

K výroku o treste.

V súvislosti s výrokom o treste súd poznamenáva, že pri ukladaní trestu vychádzal z účelu trestu vyjadreného v § 34 odsek 1 Trestného zákona, v zmysle ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou, pričom súčasne prihliadal aj na ostatné Trestným zákonom upravené zásady pre ukládanie trestov.

Z tohto hľadiska súd mohol uložiť trest odňatia slobody vo výmere ustanovenej Trestným zákonom (§ 34 odsek 2 Trestného zákona). Ďalej bol povinný prihliadať najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy (§ 34 odsek 4 Trestného zákona), pričom s poukazom na výsledky vyplývajúce z procesu dokazovania bolo nevyhnutné posúdiť aj možnosť použitia zmierňujúceho ustanovenia podľa § 39 ods. 2 písm. c/ Trestného zákona

Čo do výroku o treste bol súd okrem ostatných kritérií upravených v § 34 odsek 4 Trestného zákona povinný posúdiť aj existenciu poľahčujúcich a príťažujúcich okolností a vzájomný pomer medzi nimi. Súd u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu vo vedení riadneho života pred spáchaním trestného činu (§ 36 písmeno j/ Trestného zákona) a súčasne nezistil žiadnu príťažujúcu okolnosť, v dôsledku čoho sa pri aplikácii § 38 odsek 3 Trestného zákona a podľa spôsobu výpočtu upraveného v § 38 odsek 8 Trestného zákona znižuje u obžalovaného horná hranica trestnej sadzby upravenej v § 145 odsek 2 Trestného zákona (20 rokov až 25 rokov) o jednu tretinu, t. j. o 1 rok a 8 mesiacov a teda upravená trestná sadzba predstavuje rozpätie 20 rokov až 23 rokov a 4 mesiace.

Vzhľadom na zistený stav zmenšenej príčetnosti u obžalovaného v čase spáchania skutku súd zisťoval, či sú u obžalovaného splnené podmienky pre aplikáciu § 39 odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona, podľa ktorého súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatela, ktorý spáchal trestný čin v stave zmenšenej príčetnosti, a súd má za to, že vzhľadom na zdravotný stav páchatela by bolo možné za súčasného uloženia ochranného liečenia dosiahnuť ochranu spoločnosti aj trestom kratšieho trvania, pričom nie je viazaný obmedzeniami uvedenými v odseku 3 a zároveň uloží ochranné liečenie.

Vychádzajúc z výsledkov vyplývajúcich z procesu dokazovania má súd za to, že u obžalovaného je skutočne možné pôsobiť v smere ochrany spoločnosti aj trestom kratšieho trvania, ktorým (s prihliadnutím na osobu obžalovaného) bude v plnej miere dosiahnutý aj účel trestu.

V tejto súvislosti súd opätovne zdôrazňuje, že obžalovaný sa činu dopustil v stave zmenšenej príčetnosti, ktorý bol dôsledkom dlhodobého napádania jeho osoby a systematického psychického nátlaku zo strany poškodenej (obžalovaný musel dom opustiť o 07.00 hod. a vrátiť sa mohol až o 22.00 hod., nezriedka sa mohol do domu dostať iba cez okno, neustále ponižovanie, nadávanie, odopieranie spánku a oddychu a základných hygienických potrieb, ohrozovanie nožom a inými predmetmi, fyzický útok aj pred druhými osobami, ničenie odevu a pod.). Z tohto hľadiska je teda nepochybné, že miera zavinenia obžalovaného za trestný čin, ktorý mu je kladený za vinu, je značne znížená, čo nachádza svoj výraz práve v § 39 odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona, kedy súd nie je viazaný obmedzením v podobe stanovenia minimálnej dolnej hranice trestu odňatia slobody, pod ktorú súd pri ukladaní trestu nesmie ísť.

V kontexte uvedeného a vzhľadom na osobu obžalovaného, jeho zdravotný stav a vek (73 rokov, v čase činu 67 rokov), štruktúru jeho osobnosti, resp. jeho osobnostné črty, v rámci ktorých neboli zistené sklony k agresívnemu správaniu, jeho predchádzajúci bezúhonný život, aktívny pracovný život (univerzitný profesor s výraznou publikačnou činnosťou) a priaznivú prognózu resocializácie, dospel súd k záveru, že okolnostiam prípadu a osobe obžalovaného (ktorý spáchanie skutku ako takého priznal) zodpovedá uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov. Trest v takejto výmere podľa názoru súdu zohľadňuje dlhodobé predovšetkým psychické násilie vyvíjané poškodenou na osobu obžalovaného, ktoré vyústilo do afektívneho konania obžalovaného v stave zmenšenej príčetnosti, a súčasne takto uložený trest reflektuje spôsobený nenapraviteľný následok, ktorým je smrť poškodenej.

Akokoľvek prísnejšie potrestanie obžalovaného by sa míňalo svojmu účinku, pričom prísnejší trest si nevyžaduje ani ochrana spoločnosti, čo je dokumentované samotnými okolnosťami prípadu a osobou obžalovaného.

Vzhľadom na všetky zistenia vzťahujúce sa k osobe obžalovaného N.. X.. U. Q., P., súd má tiež za to, že pre výkon trestu odňatia slobody z hľadiska jeho vonkajšej diferenciacie možno obžalovaného zaradiť do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia za použitia § 48 odsek 4 Trestného zákona.

S prihliadnutím na závery uvedené v zrušujúcom uznesení krajského súdu súd obžalovanému podľa § 60 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona uložil aj trest prepadnutia veci - vázy v ónyxového kameňa výšky 145 mm o váhe 2675 g.

K výroku o ochrannom liečení a náhrade škody.

Nakoľko sa obžalovaný trestného činu dopustil v stave zmenšenej príčetnosti, súd mu obligatórne podľa § 73 ods. 1, § 74 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

S poukazom na závery obsiahnuté v rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/58/2016 zo dňa 23.06.2016 súd obžalovanému neuložil ochranný dohľad. V odôvodnení tohto rozsudku krajský súd totiž uviedol, že ukladanie ochranného dohľadu podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. zmenšene príčetným páchatelom, pri ktorých postupuje súd pri ukladaní sankcie podľa § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. nie je obligatórne. Uprednostnenie špeciálneho ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. pred všeobecným ustanovením § 76 ods. 1 Tr. zák. je preto plne v súlade so zásadami sankcionovania zmenšene príčetných páchatelov, kde dominantnou sankciou by malo byť ukladanie ochranného liečenia a nie ukladanie ochranného dohľadu. S týmto názorom sa konajúci súd v plnom rozsahu stotožňuje a nakoľko obžalovanému uložil ochranné liečenie, nepovažoval ukladanie ochranného dohľadu za opodstatnené.

Súd taktiež podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku zaviazal obžalovaného na náhradu škody, ktorá vznikla poškodenej spoločnosti Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti poškodenej, a to v riadne a včas uplatnenej sume 6.166,58 Eur, ktorá bola vykonaným dokazovaním aj preukázaná.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, spravujúc sa úvahami uvedenými v tomto odôvodnení, súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Bratislava I. Poškodený môže podať odvolanie iba proti výroku o náhrade škody.

Odvolanie má odkladný účinok okrem prípadu, že rozsudok nadobudol právoplatnosť spôsobom predpokladaným v § 183 odsek 1 Trestného poriadku